

Tekster: *1 Mos 1,1-5, 1 Joh 4,7-11, Joh 1,1-14*

Salmer: 100 Kimer I klokker, (115 Lad det klinge) – kun Lem, 99
Velkommen igen, 98 Det var ikke, 438 Hellig, 122. 7-8 Min Jesus, du
stedse skal være, 118 Julen har englelyd

Det er tre store og betydningstunge ord, der bruges til at karakterisere Jesus i juledags evangelium. Han kaldes ordet fra Gud. Det siges, at livet er i ham. Og endelig kaldes han lyset, det sande lys.

Ordet

Ord er det, der knytter forbindelse mellem mennesker. I ordene åbner vi os for hinanden: fortæller andre, hvad der bor i os. Tager imod, hvad andre udtrykker om sig. Ord er noget helt fundamentalt i et menneske. Uden ord kan vi ikke vokse og udfolde os åndeligt. Derfor viser det sig jo også, at selv mennesker, der har meget svært ved at lære og bruge et verbal sprog, de udvikler andre former for ord: lyde, der betyder det samme, hver gang de bruges, fagter og bevægelser, der på samme måde skal udsige noget bestemt om, hvad der bor i et menneske og give det videre til andre.

I Jesus udtrykker og formidler Gud til os, hvad der bor i ham. I Jesus fortæller Gud, hvad hans eget forhold til os består i.

Jamen kunne han ikke bare have brugt ganske almindelige ord? Hvad skulle hele det omstændelige arrangement til for, hvor Gud bliver menneske i Jesus, handler gennem Jesus og taler gennem Jesus? Ovenikøbet sker Guds formidling gennem Jesus ofte i billedhandlinger og billedord, som ikke er umiddelbart forståelige, men som skal tolkes for at give mening. Ja, hvad skal det til for, at Gud siger det mest afgørende og revolutionerende gennem sin søn, Jesu død? Hvorfor brugte han ikke bare almindelige ord?

Vi kender det jo godt. Der er nogle ting der ikke bare kan siges med ord. Der er situationer, hvor ord bliver fattige. Så siger man det med blomster. Eller med et knus. Eller med en brosten gennem vinduet. Vi kender alle sammen det, at der kan være så meget følelse i det, vi vil sige, at ordene ikke slår til, og så siger vi det med gaver eller med handlinger, både når det er noget godt og når det er noget skidt vi vil sige.

Vi kender også alle det, at vi måske nok kan formulere det vi vil sige i ord, men den vi taler til hører slet ikke ordene. Og så kan det også blive nødvendigt at bruge andet end ord. Så er det man stamper i gulvet, smadrer en kop. Eller slår. Ja, de ældre af os husker studenten i Prag, Jan Palach, der blev så fortvivlet over ikke at blive hørt af myndighederne, at han satte ild til sig.

Når Gud taler til mennesker i verden gennem sin søn og ikke i almindelige ord, så er grunden vist både, at almindelige ord, ikke kan rumme det, han vil sige til os, og også at vi i verden ikke har villet høre, hvad Gud tidligere på andre måder har søgt at sige til os.

Det Gud siger os i Kristus er forunderligt stort. For Kristus betyder, at Gud giver os sig selv. Kristus er en kærlighedshandling og et elskovsord af kosmiske dimensioner. Kristus betyder, at den almægtige skaber, der i sin evighed i det rugende mørke fik tanken om en verden i lys og utallige former og et mangfoldigt spil af farver og et væld af lyde, at han kastede sin kærlighed på mennesket i en sådan grad, at han hellere vil opgive sig selv end at miste mennesket. Det er så stort og så omvæltende, at det ikke giver mening blot som et indhold i ord, der blev talt. For hvor ville den virkelighed, som ordene kunne referere til, være, hvis det ikke netop var for Kristus, mennesket der i sit liv og sin død udtrykte en kærlighed uden forbehold og uden grænser.

Det er som meddelelsen til mennesker af Guds utrættelige og uforbeholdne kærlighed, at Jesus Kristus er ordet fra Gud. Og evangelisten Johannes føjer så til, at sådan har det været altid. Kærligheden til mennesket i verden er ikke et indfald eller en forbigående stemning hos Gud. Men før altings begyndelse har det været sådan, at altings Skaber, Gud, har været opfyldt af kærlighed til mennesket som er højdepunktet i den verden han har skabt, det væsen, hvori Gud har afbildet sig selv. Guds kærlighed til mennesket er evig: den har altid været. Og den vil altid vare ved.

Livet

Om Jesus siger Johannes også, at i ham var livet. Jesus selv siger noget tilsvarende, da han siger: Jeg er vejen, sandheden og livet.

Hvad er livet egentlig? Det er ikke så ligetil at svare på. Der findes forskellige naturvidenskabelige definitioner på liv, der alle har noget med selvopholdelse og reproduktion at gøre. Men liv er jo også noget åndeligt. Et billede eller en tale kan være fuld af liv. Det betyder at talen eller billedet bevæger den der hører eller ser. Her betyder liv nærmest at være i stand til at få andre til at følge de svingninger der bevæger en selv. I den forstand var der i høj grad liv i Jesus. Ja, i ham var der liv i højere grad end i nogen andre. Tænk blot på, hvordan det, der optog ham, at Gud er kærlighed, kom til at bevæge millioner af andre mennesker, ikke bare de mennesker der umiddelbart mødte ham og lærte ham at kende, men også mennesker der boede langt borte fra hvor han levede, og som længe efter at han levede hørte om ham og blev grebet af ham, ikke mindst fordi de i de mennesker, der fortalte om ham, mødte noget af den selvforglemmende kærlighed, der havde kendetegnet ham. Og sådan er jo også hos os: Det er, når vi på en eller anden måde møder en afglans og en efterklang af den overvældende kærlighed der greb mennesker i mødet med Jesus, at vi gribes af Jesus Kristus og tror ham.

Vi fejrer jul, fordi det liv, der består i at være grebet og bevæget af Jesus ikke er en selvfølge. Det er ikke noget, der altid har været i verden. Men her i vores verden på vores jord, har livet bevæget og grebet af Jesus en bestemt historie: det begynder med hans, menneskets Jesus fra Nazareths fødsel. Og det kan ikke tænkes eller forestilles uden ham.

Lyset

Livet var menneskers lys og lyset var ved at komme til verden, skriver Johannes. Når Johannes skal beskrive hvad Jesus Kristus er og betyder for os mennesker, så griber han tilbage til det allerførste, det allermost grundlæggende i den virkelighed der er vores: lyset. Uden lyset er der blot et endeløst uigennemskueligt rod. Vi mærker det jo i disse december dage, når vi fumler rundt i mørket udenfor uden lommelygte og prøver at famle os frem til noget, vi mener vi ved hvor er, men som vi altså ikke kan se på grund af det tykke tætte decembermulm. Lyset det er det der får os til at se, hvad der er op og ned i verden. Hvad der er grimt og kønt. Jesus er lyset. For ved ham bliver det klart for os, hvad livet drejer sig om. At livet er til for at vi skal elske hinanden. Tage vare på hinanden. Og bygge en tilværelse op med hinanden. Gud så at lyset var godt, hører vi i den første læsning i dag. Lyset er godt, for lyset viser os Guds gode skaberværk, som det er. Og lyset i Jesus Kristus er godt. For hvor mennesker bliver grebet af ham og i ham finder en ny orientering for deres liv: kærlighedens og selvhengivelsens nyorientering, der bliver livet godt ikke blot for de mennesker selv, der gribes af Kristus, men også for de mennesker, de kommer i berøring med, for gennem denne nyorientering skinner lyset fra ham, kærlighedens lys, ud i verden.

Det er jul.

Vi er samlet her i kirken for at glæde os over og fejre, at der med Jesus fra Naxzareth begyndte noget helt nyt og revolutionerende i verden. Gud gjorde sin kærlighed virkelig, håndgribbar, hørlig og mærkbar i verden.

Vi er Guds elskede børn. For Kristus er født iblandt os for at vi i ham skal forenes og fornyes til et liv i uophørlig kærlighed.

Glædelig jul

Amen.